

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 29.1.2007
COM(2007) 30 galīgā redakcija

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS PADOMEI UN EIROPAS PARLAMENTAM

Pārskats par dziļjūras zivju krājumu pārvaldību

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS PADOMEI UN EIROPAS PARLAMENTAM

Pārskats par dziļjūras zivju krājumu pārvaldību

SATURS

1.	Ievads	3
2.	Pārskats par Kopienas regulām attiecībā uz dziļjūras zveju	3
3.	Regulu efektivitāte	5
3.1.	Vai pieņemtie pasākumi ir atbilstīgi?.....	5
3.1.1.	KPN līmeņi.....	5
3.1.2.	KPN atbilstība dziļjūras zivju krājumu pārvaldības vajadzībām	6
3.1.3.	Dziļjūras zivju krājumu zvejas piepūles pārvaldība.....	6
3.2.	Regulu īstenošana.....	7
3.2.1.	Paraugu ņemšana zinātniskiem mērķiem un novērošanas programmas	7
3.2.2.	Norādīto ostu saraksts	8
3.2.3.	Kuģu saraksts, kuriem ir dziļjūras zvejas atļaujas	8
3.2.4.	Zvejas piepūles paziņošana	8
3.2.5.	Uzraudzība un kontrole	9
4.	Secinājumi.....	10
	PIELIKUMS.....	11

1. IEVADS

Šis pārskats attiecas tikai uz dziļjūras zivju krājumiem, ko zvejo Kopienas ūdeņos un Ziemeļaustrumu Atlantijas Zvejniecības komisijas (*NEAFC*) un Austrumu Vidusatlantijas Zvejniecības komitejas (*CECAF*) pārziņā esošajos apgabalos. Tādējādi tas neattiecas uz zivju krājumiem, ko zvejo citos apgabalos, piemēram, Ziemeļrietumu Atlantijas Zvejniecības organizācijas (*NAFO*), Dienvidaustrumu Atlantijas Zvejniecības organizācijas (*SEAFO*) pārziņā esošajos apgabalos vai neregulētos tālējūras apgabalos.

Turklāt pārskatā vairāk analizēta dziļjūras zivju krājumu pārvaldība, nevis zvejas ietekme uz ekosistēmu, piemēram, temats par jutīgu biotopu aizsardzību. Tas vienkārši ir tematikas izvēles jautājums un nenozīmē, ka dziļjūras zvejas radīto ietekmi uz ekosistēmu Komisija uzskata par mazāk svarīgu.

Par dziļjūras zivju sugām parasti uzskata tās, kas dzīvo vairāk nekā 400 metru dziļumā. Šādā dziļumā ir ļoti maz gaismas, tāpēc barības aprīte ir atkarīga no tām barības vielām, kuras tur nokļūst no ūdens augšējiem slāņiem, un produktivitāte ir ļoti zema. Dziļjūras zivju sugas parasti ir ilgdzīvojošas, lēni augošas un vēlu sasniedz briedumu. Tām parasti ir zems auglības līmenis. Visas šīs īpašības dara tās īpaši jutīgas pret pārzveju.

Ar dažiem izņēmumiem dziļjūras sugu zveja ir attūstījusies un paplašinājusies, pirms kļuva pieejama informācija, uz kuru būtu jāpamato pārvaldība. Tā noticis jo īpaši pēdējās desmitgades laikā, kad palielinājās atsevišķu sugu nozveja, jo zveja notika arī dziļākos ūdeņos vai jaunos apgabalos. Dati par izkrāvējiem un zvejas piepūli nav pietiekami, un par izmetumiem visbiežāk netiek ziņots, lai gan tie var būt ievērojami. Starptautiskajai Jūras pētniecības padomei (*ICES*) tāpēc ir grūti ierosināt tādu zvejas krājumu izmantojuma līmeni, kas varētu nodrošināt ilgtspēju, bet *ICES* atzīmē, ka visvairāk izmantotie dziļjūras zivju sugu krājumi atzīstami par tādiem, kuru nozveja neiekļaujas drošās bioloģiskās robežās, un tāpēc nekavējoties jāsamazina zvejas piepūle. Jaunu zvejas krājumu nozveja atļaujama vienīgi tad, ja to izvērsīs ļoti lēni un līdztekus tai īsteno programmas, lai vāktu datus, kas ļautu novērtēt krājumu stāvokli.

Lielāko daļu dziļjūras zivju krājumu veido dažādas sugas. Piemēram, strupdeguna garastes mērķzvejā ar traļiem reģistrētas aptuveni 70 dziļjūras zivju sugas. Ir ļoti maz informācijas par dziļjūras zvejas ietekmi uz ekosistēmu, izņemot to, ka zvejas rīki var tiešā veidā postīt biotopu. *ICES* ir aicinājusi darīt pieejamu darba grupai visu būtisko informāciju un izstrādāt tiešas uzraudzības programmas, piemēram, izmantojot pētniecības kuģus.

2. PĀRSKATS PAR KOPIENAS REGULĀM ATTIECĪBĀ UZ DZIĻJŪRAS ZVEJU

Kopējā pieļaujamā nozveja (KPN) dažām šīm sugām pirmo reizi tika ieviesta 2002. gadā (Padomes Regula (EK) Nr. 2340/2002)¹, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumu, kurā tika ņemta vērā desmit gadu ilga zvejas pieredze (1990-1999). Kopš tā laika zinātniskie ieteikumi attiecībā uz dziļjūras zivju krājumiem ir pieejami ik pēc diviem gadiem; Regulā (EK) Nr. 2340/2002 noteikta dziļjūras zivju krājumu KPN 2003. un 2004. gadam.

---

¹ OV L 356, 31.12.2002., 1.-11. lpp.

Pēc Kopienas paplašināšanās 2004. gadā saskaņā ar Pievienošanās akta 57. pantu bija jānosaka kvotas jaunajām dalībvalstīm. Ja tas netiktu veikts, jaunajām dalībvalstīm būtu jāpārtrauc zveja no brīža, kad tās iestājas Kopienā, pat ja pirms tam tām būtu bijušas likumīgas zvejas iespējas. Padomes Regulā (EK) Nr. 2269/2004² noteiktas kandidātvalstu kvotas, izmantojot to pašu metodi, ko izmantoja, piešķirot kvotas ar Regulu (EK) Nr. 2340/2002, bet pamatojoties uz agrāk iegūtiem nozvejas datiem par laikposmu no 1993. līdz 2002. gadam, nevis par laikposmu no 1990. līdz 1999. gadam. Jaunajām dalībvalstīm paredzētās kvotas ar Regulu (EK) Nr. 2269/2004 tika pievienotas tām, kas Regulā 2340/2002 noteiktas esošajām dalībvalstīm, ņemot vērā KPN pieaugumu Kopienā. Tā iegūtais kopējais piešķirums tika ņemts par pamatu, lai visām dalībvalstīm noteiktu KPN turpmākajiem gadiem. KPN piešķiršana bija sarežģīts jautājums, jo dalībvalstīm, kurām bija stabilas zvejas tradīcijas, tika piešķirta lielāka daļa resursu nekā dalībvalstīm, kuras centās attīstīt alternatīvas zvejas iespējas, bet kurām nebija iedibinātu tradīciju laikā, kad tradicionālā zveja, galvenokārt mencu zveja, tika ievērojami ierobežota.

Papildus KPN un kvotu regulām pieņēma Padomes Regulu (EK) Nr. 2347/2002³, ar ko ievieš īpašas pieejamības prasības un piemēro saistītos noteikumus zvejai dziļjūras krājumos. Šīs regulas mērķis ir ierobežot zvejas piepūles paplašināšanos attiecībā uz dziļjūras zivju sugām, nosakot, ka visiem kuģiem, kuri zvejo vairāk nekā 10 tonnas dziļjūras zivju sugu gadā, jābūt dziļjūras zvejas atļaujai, citādi nozvejoto dziļjūras zivju sugu daudzums tiks ierobežots līdz 100 kg vienā zvejas reisā. Turklāt kopējā kapacitāte kuģiem, kuriem ir dziļjūras zvejas atļaujas, tika ierobežota līdz to kuģu kopējai kapacitātei, kuri zvejoja vairāk nekā 10 tonnas dziļjūras sugu zivju katru gadu no 1998. līdz 2000. gadam ieskaitot (jaunajām dalībvalstīm – no 2000. līdz 2003. gadam). Ar Regulu 2347/2002 tika ieviestas arī īpašas ziņošanas un kontroles prasības, tostarp tika noteikta paraugu ņemšanas kārtība, novērotāju iesaistīšana un prasība izkraut nozveju tikai norādītās ostās. Turpmākas prasības attiecībā uz datu vākšanu precizētas Komisijas Regulā (EK) Nr. 1581/2004⁴.

Regulu (EK) Nr. 2340/2002 un Regulu (EK) Nr. 2269/2004 aizstāja ar Padomes Regulu (EK) Nr. 2270/2004⁵, ar ko 2005. un 2006. gadam noteica KPN attiecībā uz dziļūdēns zivju krājumiem. Šajā regulā KPN noteica arī virknei krājumu, kuru nozveja iepriekš netika ierobežota. Turklāt, ņemot vērā zinātniskos ieteikumus par to, ka Atlantijas lielgalvja krājumi VI zvejas apgabalā ir ievērojami noplicināti, ar minēto regulu attiecībā uz šo sugu uz rietumiem no Apvienotās Karalistes un Īrijas noteica [zvejai] slēgtu apgabalu. Kuģi, kas zvejo šajā apgabalā, nedrīkst izkraut nevienu Atlantijas lielgalvi. Kuģiem, kas, zvejojot Atlantijas lielgalvi, tranzītā šķērso slēgtu apgabalu, jā saglabā ātrums, kas pārsniedz 8 mezglus, lai nodrošinātu to, ka šajā apgabalā netiek veiktas nekādas zvejas darbības.

Kopumā zinātniskos ieteikumus par dziļjūras zivju krājumiem sniedz ik pēc diviem gadiem, bet dažreiz ieteikumus sniedz par konkrētiem krājumiem vai arī reģionālas zvejniecības organizācijas satvarā tiek pieņemti lēmumi, kas paredz konkrētu pasākumu veikšanu relatīvi īsā termiņā. Kā piemērs tam ir *NEAFC* pieņemtais ieteikums, ka zvejas piepūle attiecībā uz dziļjūras zivju krājumiem 2005. un 2006. gadā jāsamazina par 30 %. Tā vietā, lai grozītu Regulu (EK) Nr. 2347/2002 un Regulu (EK) Nr. 2270/2004, prasību par 30 % (salīdzinājumā ar 2003. gada līmeni) samazināt zvejas piepūli kilovatdienās Komisija iekļāva priekšlikumā

---

² OV L 396, 31.12.2004., 1.-3. lpp.

³ OV L 351, 28.12.2002., 6.-11. lpp.

⁴ OV L 289, 10.9.2004., 6.-53. lpp.

⁵ OV L 396, 31.12.2004., 4.-12. lpp.

Padomes Regulai (EK) Nr. 27/2005⁶ un Padomes Regulai (EK) Nr. 51/2006⁷, ar ko nosaka zvejas iespējas attiecīgi 2005. un 2006. gadam, lai šādi izpildītu *NEAFC* ieteikumu. Tomēr Ministru padome pieņēma tikai divus secīgus zvejas piepūles samazinājumus par 10 % 2005. un 2006. gadā.

3. REGULU EFEKTIVITĀTE

Ir divi aspekti, kas jāapsver, vērtējot regulu efektivitāti. Pirmais aspekts, vai pieņemtie pasākumi ir atbilstīgi, lai aizsargātu dziļjūras zivju krājumus. Otrais aspekts, vai šie pasākumi ir pienācīgi īstenoti un vai tādējādi sasniegti gaidītie rezultāti.

3.1. Vai pieņemtie pasākumi ir atbilstīgi?

3.1.1. *KPN līmeņi*

Centieni regulēt dziļjūras sugu zveju ir relatīvi neseni. Turklāt to pamatā bija vajadzība apturēt vai palēnināt straujo zvejas paplašināšanos attiecībā uz sugām, par kurām bija ļoti maz informācijas. Pamatzināšanu trūkums par dziļjūras zivju sugu bioloģiju un dziļjūras ekosistēmu nozīmē, ka KPN un zvejas piepūles ierobežojumi bija noteikti samērā brīvi. Piesardzīgas pieejas pilnīgai īstenošanai būtu bijusi jānosaka ievērojami mazāka KPN un zvejas ierobežojumi vai pat zvejas apgabalu slēgšana.

2003. un 2004. gadam noteiktā KPN bija solis pareizā virzienā, tomēr lielākajā daļā gadījumu tā bija pārāk liela, lai nodrošinātu krājumu ilgtspēju. Turklāt deklarētā nozveja attiecībā uz lielāko daļu krājumu bija ievērojami zemāka par KPN, kas liek secināt, ka noteiktā KPN neierobežoja nozveju. Tāpēc, ierosinot dziļjūras zivju krājumu KPN līmeņus 2005. un 2006. gadam, Komisija tiecās pārliecināties, ka, tos ievērojot, patiesi iespējams ierobežot nozveju, ņemot vērā faktisko nozvejas līmeni, nevis spēkā esošo KPN. Ja zinātniskajos ieteikumos bija minēta vajadzība būtiski samazināt zvejas piepūli vai nozveju, bet nebija noteikts konkrēts samazināšanas apmēra rādītājs, tika ieteikts zvejas iespēju samazinājums 30 % apmērā. Ja zinātniskajos ieteikumos bija minēta vajadzība zvejas piepūli vai nozveju samazināt noteiktā apmērā, tad minēto samazināšanas apmēra rādītāju izmantoja ierosinātās KPN aprēķināšanā. Tomēr, lai mazinātu sociālo un ekonomisko ietekmi, ierosinātā KPN nekad netika noteikta mazāka par 50 % no 2003. gada nozvejas.

Ministru padome neapstiprināja Komisijas metodoloģiju, tā vietā pieņemot nelielus samazinājumus maksimāli 15 % apmērā, vairāk ņemot vērā spēkā esošo KPN, nevis deklarēto nozveju. Politisku apsvērumu dēļ nebija iespējams iesniegt ievērojamu dziļjūras zivju sugu zvejas iespēju samazinājumu, jo šāda zveja tika uzskatīta kā alternatīva šelfa zivju krājumu zvejas iespēju samazinājumam. Tomēr attiecībā uz krājumiem, kuriem KPN pirmo reizi tika ierosināta Regulā (EK) Nr. 2270/2004, Padome pieņēma Komisijas priekšlikumu par faktiskā deklarētā nozvejas līmeņa samazinājumu 30 % līdz 50 % apmērā.

---

⁶ OV L 12, 14.1.2005., 1.-151. lpp.

⁷ OV L 16, 20.1.2006., 1.-183. lpp.

Pielikumā sniegtajā tabulā salīdzināts faktiskās KPN un deklarētās nozvejas līmenis 2005. un 2006. gadā. Lielākajā daļā gadījumu nozveja ir ievērojami mazāka par KPN, tādējādi var secināt, ka KPN joprojām neierobežo nozveju.

3.1.2. *KPN atbilstība dziļjūras zivju krājumu pārvaldības vajadzībām*

Ar dažiem izņēmumiem dziļjūras zvejas rezultātā tiek noķertas dažādu sugu zivis, lai gan tikai viena vai divas sugas ir apzināti izraudzītas mērķsugas. Dažas dziļjūras zivju sugas, kas sastopamas ne tikai kontinentālā šelfa slīpnes tuvumā, piemēram, jūras līdaku un brosmi, var nozvejot piezvejā, zvejojot seklūdens bentiskos zivju krājumus.

Lai KPN būtu efektīva jauktu krājumu gadījumā, KPN, ko piemēro atsevišķiem zivju krājumiem, jānosaka, ņemot vērā krājumu attiecību vienam pret otru un tādos līmeņos, lai mazinātu izmetumus un piezveju. To panākt ir ļoti grūti pat jauktu seklūdens krājumu gadījumā, kad pieejama daudz plašāka informācija par nozveju un izmetumiem. Dziļjūras zivju krājumiem katra atsevišķā KPN noteikta, pamatojoties tikai uz oficiāli reģistrētiem nozvejas datiem no visiem zvejas apgabaliem kopā, un tas nesniedz plašāku informāciju par nozvejas sastāvu katrā atsevišķā zvejas apgabalā vai par izmetumiem. Turklāt KPN noteikta tikai 9 sugām no Regulas (EK) Nr. 2347/2002 I un II pielikumā minētajām 48 sugām. Lielākā daļa citu sugu tiek zvejotas neregulāri vai pārāk mazos daudzumos, lai tām varētu noteikt KPN. Diemžēl krājumu pārvaldība, izmantojot KPN, kas attiecas uz ierobežotu sugu skaitu, ir sekmējusi nepatiesas informācijas sniegšanu par nozvejotajām sugām, lai novērstu kvotu samazinājumus.

Cita problēma, kas saistīta ar dziļjūras zivju krājumu pārvaldību, izmantojot KPN, ir tā, ka salīdzinoši maz ir zināms par dziļjūras zivju krājumu ģeogrāfiskā izvietojuma struktūru. KPN bieži vien nosaka lielam pārvaldības apgabalam daļēji tādēļ, lai novērstu nepatiesas informācijas sniegšanu, kas varētu notikt, ja KPN apgabali tiktu definēti šaurākā mērogā. Apdraudējumu, kāds var rasties, netīši izslēdzot apgabalu no KPN režīma, ilustrē notikumu attīstība saistībā ar strupdeguna garastes krājumu mērķzveju Norvēģijas ūdeņos ICES III zonā. Regulā (EK) Nr. 2270/2004 KPN attiecībā uz ICES III apgabalu tika noteikta 1590 tonnu apmērā, precizējot, ka tā attiecas uz Kopienas un starptautiskajiem ūdeņiem. Tādējādi KPN neattiecas uz Norvēģijas ūdeņiem, lai gan reģistrētā nozveja, uz kuru pamatota KPN, iekļāva arī nozveju Norvēģijas ūdeņos. Šo nepilnību izmantoja vairāki Dānijas kuģi, kas likumīgi zvejoja saskaņā ar agrāk iegūtajām tiesībām, ko atzina Norvēģija, un tas 2005. gadā palielināja strupdeguna garastes nozveju par vairāk nekā 14 000 tonnām.

Lai gan ir grūtības un nepilnības, KPN tomēr ir bijusi zināma ietekme zvejas izraisītās mirstības samazināšanā dažām svarīgākajām zvejas mērķsugām. Tomēr ir skaidrs, ka dziļjūras zivju krājumu ilgtermiņa pārvaldības nolūkā KPN jāpapildina ar citiem pasākumiem, piemēram, ar zvejas piepūles ierobežojumu.

3.1.3. *Dziļjūras zivju krājumu zvejas piepūles pārvaldība*

Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 2347/2002 4. pantu kapacitāte kuģiem, kuriem ir dziļjūras zvejas atļaujas, tiek ierobežota līdz visu to kuģu kopējai kapacitātei, kuri nozvejoja vairāk nekā 10 tonnas dažādu dziļjūras zivju sugu gadā – 1998., 1999. vai

2000. gadā. Šī maksimālā kapacitāte tika paredzēta, lai ierobežotu dziļjūras zivju sugu zveju, bet, iespējams, ka praksē tai nebija nekādas ietekmes.

Viens iemesls ir tāds, ka daži dziļjūras zivju krājumi tiek nozvejoti kā piezveja, zvejojot seklūdēns zivju sugas. Jau tika minēti piemēri par jūras līdaku un brosmi. Vēl viens piemērs ir par argentīnām, kuras Regulā (EK) Nr. 2347/2002 ir minētas kā dziļūdēns zivju suga, bet kuras nozvejo piezvejā, zvejojot putasu krājumus. Tas nozīmē, ka maksimālajā kapacitātē iekļauti arī kuģi, kas nezvejo dziļjūras zivju krājumus un veido ievērojami lielāku flotes kopējās kapacitātes proporciju nekā varētu domāt, ņemot vērā dziļūdēns zvejas relatīvo nozīmi.

Otra problēma ir tā, ka 4. pantā paredzēts, ka kumulatīvā kapacitāte visiem kuģiem, kas zvejo vairāk nekā 10 tonnas jebkurā gadā no 1998. līdz 2000. gadam, jāiekļauj maksimālajā kapacitātē. Ja viens kuģis nozvejoja 10 tonnas dziļjūras zivju sugas tikai vienā no minētajiem gadiem un otrs kuģis nozvejoja 10 tonnas tikai citā no minētajiem gadiem, maksimālajā kapacitātē jāiekļauj abu kuģu kapacitāte. Rezultātā iegūtā vērtība ir nepamatoti augsta, un netiek ierobežots to kuģu skaits, kuri zvejo dziļjūras zivju sugas.

Šī nepilnība ir nelabvēlīgi ietekmējusi arī zvejas piepūles samazinājumu, kas noteikts ar Regulu (EK) Nr. 27/2005 un Regulu (EK) Nr. 51/2006, kurā paredzēts attiecīgi 10 % un 20 % zvejas kilovatdienu samazinājums kuģiem, kuriem ir dziļjūras zvejas atļaujas, ņemot vērā 2003. gada (gads, kad stājās spēkā Regula (EK) Nr. 2347/2002; tādējādi tas ir pirmais gads, par kuru ir pieejami ticami zvejas piepūles dati) nozvejas līmeņus. Tā kā daudzi zvejas kuģi, kuriem ir dziļjūras zvejas atļauja, nezvejo dziļjūras zivju sugas, zvejas piepūles samazinājumi ne vienmēr nozīmē to ekspluatācijas pakāpes samazinājumu, bet var samazināt zvejas piepūli attiecībā uz dažiem citiem zivju krājumiem. Patiesi, lai izvairītos no tā, ka dziļjūras zivju zvejas piepūles nominālais samazinājums ir mazāks nekā putasu zvejas piepūles samazinājums (šim zvejas veidam raksturīga argentīnu piezveja), Regulā (EK) Nr. 51/2006 zvejas piepūles aprēķināšanas vajadzībām argentīnas izslēdz no dziļūdēns zivju sugu saraksta.

Izvērtējot pieņemto pasākumu atbilstību, ir jāatzīmē, ka nav skaidrs, vai divi secīgie zvejas piepūles samazinājumi par 10 % 2005. un 2006. gadā salīdzinājumā ar zvejas piepūles līmeņiem 2003. gadā ir pietiekami, lai izpildītu *NEAFC* ieteikumu par to, ka zvejas piepūle attiecībā uz dziļjūras krājumiem, ņemot vērā pašreizējos augstos līmeņus, ir jāsamazina par 30 %. Šis jautājums sīkāk izvērtēts 4.2.4. iedaļā, ziņojot par dalībvalstu zvejas piepūles līmeņiem.

3.2. Regulu īstenošana

3.2.1. Paraugu ņemšana zinātniskiem mērķiem un novērošanas programmas

Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 2347/2002 8. pantu dalībvalstīm bija jāizstrādā novērošanas programma, lai savāktu informāciju par to kuģu darbībām, kuriem ir dziļjūras zvejas atļauja. Novērošanas programmas Komisijai bija jānovērtē 6 mēnešu laikā no minētās regulas spēkā stāšanās dienas.

Šo termiņu nebija iespējams ievērot. Kad tika pieņemta Regula (EK) Nr. 2347/2002, dalībvalstis, kurām bija piešķirtas dziļjūras zivju resursu zvejas iespējas, bija

Apvienotā Karaliste, Beļģija, Dānija, Francija, Īrija, Nīderlande, Portugāle, Spānija, Vācija un Zviedrija. Līdz 2003. gada marta beigām, trīs mēnešus pēc Regulas (EK) Nr. 2347/2002 spēkā stāšanās dienas, paraugu ņemšanas plānu iesniedza tikai Vācija. Zviedrija informēja Komisiju, ka tā uzskata, ka tās veiktā dziļjūras zivju krājumu nozveja ir pārāk niecīga, lai būtu jāiesniedz paraugu ņemšanas plāns. Pēc rakstisku atgādinājumu saņemšanas paraugu ņemšanas plānus iesniedza Apvienotā Karaliste, Francija, Īrija, Portugāle, Spānija un Vācija. Paraugu ņemšanas plānus neiesniedza Beļģija, Dānija, Nīderlande un Zviedrija, bet arī *STEF*C atzīmēja, ka visām minētajām valstīm piešķirtās dziļjūras zivju krājumu nozvejas kvotas ir ļoti nelielas. Pēc paplašināšanās arī jaunajām dalībvalstīm bija jāiesniedz paraugu ņemšanas plāni, bet neviens plāns netika iesniegts.

Regulas (EK) Nr. 2347/2002 lielākā nepilnība ir precīzi definētas paraugu ņemšanas stratēģijas neesība, kas nozīmē to, ka pat tad, ja tiktu izpildīta prasība iesniegt paraugu ņemšanas plānu, iegūto datu kvalitāte būtu ļoti slikta vai arī būtu grūti apkopot dažādu dalībvalstu iesniegtos datus. *ICES* dziļjūras zvejas krājumu darba grupas ziņojums ir par to datu izmantojumu, kas savākti, īstenojot novērošanas programmu, un attiecas tikai uz dažiem krājumiem, piemēram, strupdeguna garasti Vb, XII, VI un VII zvejas apgalā.

3.2.2. *Norādīto ostu saraksts*

Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 2347/2002 7. pantu dziļjūras zivju nozveju, kas pārsniedz 100 kg, var izkraut tikai norādītās ostās, kuru saraksts jānosūta Komisijai 60 dienu laikā pēc regulas stāšanās spēkā. Vēl pēc 30 dienām jānosūta informācija, kas saistīta ar dziļjūras zivju nozvejas pārbaudēm un uzraudzību minētajās ostās.

Norādīto ostu sarakstu iesniedza visas dalībvalstis, bet ar pārbaudēm un uzraudzību saistīto informāciju nosūtīja tikai Apvienotā Karaliste, Beļģija, Dānija, Francija, Īrija, Latvija, Nīderlande, Polija, Portugāle, Spānija, Vācija un Zviedrija.

Tādējādi atkal var konstatēt nepilnības Regulā (EK) Nr. 2347/2002, kurā nav sniegtas pārbaudes un uzraudzības procedūru pamatnostādnes. Turklāt dziļjūras zivju nozvejas pārbaudi parasti veic līdztekus ievērojami lielāku bentisko sugu izkrāvumu pārbaudēm, tāpēc dziļjūras zivju nozvejas pārbaudi dažkārt uzskata par mazāk nozīmīgu.

3.2.3. *Kuģu saraksts, kuriem ir dziļjūras zvejas atļaujas*

Tikai Portugāle un Spānija ir izpildījušas Padomes Regulas (EK) Nr. 1627/94⁸ 7. panta prasību iesniegt kuģu sarakstu, kuriem ir dziļjūras zvejas licences.

3.2.4. *Zvejas piepūles paziņošana*

Padomes Regulas (EK) Nr. 2347/2002 9. pantā noteikts, ka dalībvalstīm par katru kalendārā gada pusgadu jāsniedz informācija par dziļjūras zivju nozveju un par zvejas piepūli, kas izteikta zvejas kilovatdienās un norādīta pa gada ceturkšņiem atkarībā no zvejas rīku veida un no sugas, kā arī jāsniedz informācija par to papildu sugu nozveju, kas iekļautas minētās regulas II pielikumā.

---

⁸ OV L 171, 6.7.1994., 7.-13. lpp.

Pusgada pārskati jāizmanto, lai sniegtu sīkāku informāciju par zvejas piepūles līmeņiem atkarībā no zvejas rīku veida, lai varētu gūt precīzāku dziļjūras sugu zvejas raksturojumu un noteikt atbilstīgākus zvejas piepūles samazinājumus. Komisija ir stingri atbalstījusi šādu pieeju secīgās *NEAFC* ikgadējās sanāksmēs. Tomēr neviena dalībvalsts nav regulāri sniegusi šādu informāciju par zvejas piepūli, lai gan dažas dalībvalstis pēc Komisijas pieprasījuma ir sniegušas sīkāku informāciju par pēdējiem gadiem.

Ņemot vērā Komisijas prasību ziņot par zvejas piepūles kopējiem līmeņiem par laikposmu no 1998. līdz 2004. gadam, informāciju sniedza dažas, bet ne visas dalībvalstis. Šīs prasības mērķis ir novērtēt, vai zvejas piepūles 10 % samazinājums 2005. gadā salīdzinājumā ar zvejas piepūles līmeņiem 2003. gadā, kas noteikti ar Regulu (EK) Nr. 27/2005, ir pietiekams, lai izpildītu *NEAFC* ieteikumu samazināt pašreizējo augsta līmeņa zvejas piepūli par 30 %.

Zvejas piepūles kopējos datus par 2000. līdz 2005. gadu (vai zvejas piepūles aplēses par gadiem līdz 2003. gadam, kad stājās spēkā Regula (EK) Nr. 2347/2002) iesniegusi Apvienotā Karaliste, Dānija, Francija, Īrija, Nīderlande, Portugāle, Spānija, Vācija un Zviedrija. Šie dati rāda, ka zvejas piepūle 2005. gadā bija ne vairāk kā 65 % no zvejas piepūles 2000. gadā, un tas ļauj secināt, ka Komisija patiešām ir izpildījusi *NEAFC* ieteikumu.

3.2.5. Uzraudzība un kontrole

Ar Regulas (EK) Nr. 2270/2004 7. pantu tika noteikta Atlantijas lielgalvja aizsardzības zona. Kuģi, kam ir dziļjūras zvejas atļauja un kas ir iegājuši Atlantijas lielgalvja aizsardzības zonā, nav tiesīgi paturēt uz kuģa vai pārvadāt nekādu Atlantijas lielgalvja daudzumu, nedz arī tie ir tiesīgi pēc zvejas reisa izkraut krastā jebkādus Atlantijas lielgalvja daudzumus, ja vien laikā, kad kuģis atrodas minētajā apgabalā, visi uz kuģa esošie zvejas rīki nav nostiprināti un noglabāti un ja vidējais kuģa ātrums tranzīta laikā ir vismaz 8 mezgli.

Šo pasākumu īstenošanai vajadzīga stingra *VMS* datu uzraudzība, un jāizziņo trauksme, ja kāda kuģa ātrums ir mazāks nekā 8 mezgli stundā. Šāda datu uzraudzība netiek īstenota nevienā dalībvalstī. Zvejas uzraudzības centru (*FMC*) izziņotā trauksme visumā netiek izmantota tam, lai sniegtu automātisku brīdinājumu, kad kāds zvejas kuģis zvejo regulētos apgabalos vai tos šķērso tranzītā. Lai gan tehniski tas ir iespējams, *FMC* neinformē vietējos inspektoros ne par kādām aizdomīgām darbībām, ko atsevišķi zvejas kuģi veic zvejas apgabalos. Ja tas tiktu darīts, būtu iespējams inspektoriem norādīt, lai šādus kuģus pārbauda, kad tie ierodas ostā.

4.1.3. iedaļā tika atzīmēts, ka definīcija tiem kuģiem, kuriem vajadzīga dziļjūras zvejas atļauja, ir pārāk plaša, un ietver daudzus kuģus, kuri tikai retos gadījumos nozvejo dziļjūras sugu zivis. Arī tas var radīt ar pārbaudi saistītas problēmas attiecībā uz dziļjūras zivju krājumiem, tāpat kā to rada dziļjūras zvejas piepūles ierobežojumi. Tas ir tāpēc, ka kuģis, kam ir dziļjūras zvejas atļauja, var likumīgi zvejojot apgabalos, kur dalībvalstij ir dziļjūras zvejas kvotas. Tomēr tas nenozīmē, ka minētajos apgabalos kuģa mērķsugas ir tieši dziļjūras zivju sugas. Dziļjūras zvejas atļauja dažos gadījumos ir ļāvusi likumīgi zvejojot apgabalos, kur zvejas kuģim nav tiesību zvejojot to sugu zivis, kuras tas faktiski zvejoj.

4. SECINĀJUMI

- Daudzām dziļjūras zivju sugām ir tik zema vairošanās spēja, ka ilgtspējīga izmantojuma līmeņi, iespējams, ir pārāk zemi, lai īstenotu ekonomiski izdevīgu zveju. Tāpēc jāatzīst, ka minēto krājumu pašreizējie izmantojuma līmeņi neizbēgami jāsamazina, ja izvēlas saglabāt krājumus, jo krājumi ir nozvejoti līdz izsīkumam. Turklāt krājumu atjaunošanās laiks ir tik ilgs, ka krājumu izmantojuma samazinājumi uzskatāmi par pastāvīgiem, bet ne par līdzekli krājumu atjaunošanai, lai ilgtermiņā panāktu augstākus izmantojuma līmeņus.
- Jebkurā gadījumā pašlaik spēkā esošie pasākumi nav pienācīgi īstenoti, lai aizsargātu dziļjūras zivju krājumus.
- Patlaban īstenoto zvejas piepūles kontroli attiecina uz visiem zvejas veidiem, lai gan daži no tiem ir šķietami ilgtspējīgāki par citiem. Neatliekamākā vajadzība ir iegūt precīzāku informāciju tieši par dziļjūras zivju mērķzveju, lai zvejas piepūles līmeņus varētu koriģēt katrā atsevišķā gadījumā, ņemot vērā mērķsugas un piezvejas sugas. Atļaujas, kas nodrošina iespēju zvejot katrā attiecīgajā gadījumā, izsniedz, ņemot vērā kuģa iepriekšējās darbības.
- Pēc apspriešanās, ko veic gan Kopiesas līmenī, gan apspriežoties ar citām *NEAFC* līgumslēdzējām pusēm, ir jāvienojas par paraugu ņemšanas shēmām zinātniskas informācijas vākšanai. Vislielākā kritika, kādu var veltīt patlaban spēkā esošajiem tiesību aktiem ir tā, ka, lai gan ir noteikta prasība savākt datus un paziņot tos, nav pietiekami daudz attiecīgu vadlīniju, kā to īstenot. Tāpēc dalībvalstu izstrādātās paraugu ņemšanas shēmas ir atšķirīgas gan satura, gan kvalitātes ziņā. Turklāt, tā kā nebija panākta vienošanās par ziņošanas formātu, savāktos datus bija sarežģīti apkopot. Tāpēc precīzi jānosaka ziņojuma formāts, lai datus būtu vieglāk izmantot zinātniskajās darba grupās.
- Jānosaka stingrākas uzraudzības un kontroles procedūras, tostarp skaidras procedūras *VMS* datu paziņošanai.
- Vairāk uzmanības jāvelta datu vākšanai, lai novērtētu dziļjūras zvejas ietekmi uz ekosistēmu, izmantojot gan komerciālas zvejas kuģu sniegtos datus, gan pētniecības kuģu veiktus koordinētus apsvērumus.

PIELIKUMS

2005. gada kvotu apguves līmenis

Suga:	Zona	KPN 2005-2006	Nozveja 2005	Apguve
Dziljūras haizivis	V, VI, VII, VIII, IX	6763	3294	49%
Dziljūras haizivis	X	120	16	13%
Dziljūras haizivis un <i>Deania histricosa</i> , un <i>Deania profundorum</i>	XII	243	148	61%
Ogļzivs	I, II, III, IV	30	3	10%
Ogļzivs	V, VI, VII, XII	3042	2977	98%
Ogļzivs	VIII, IX, X	4000	3389	85%
Ogļzivs	CECAF 34.1.2.	4285	3195	75%
Berikšas	I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XII, XIV	328	302	92%
Brosme	I, II, XIV	35	5	13%
Brosme	III	40	7	18%
Brosme	IV	317	115	36%
Brosme	V, VI, VII	604	452	75%
Strupdeguna garaste	I, II, IV, Va	20	2	8%
Strupdeguna garaste	III	1590	881	55%
Strupdeguna garaste	Vb, VI, VII	5253	3388	64%
Strupdeguna garaste	VIII, IX, X, XII, XIV	7190	5683	79%
Atlantijas lielgalvis	VI	88	67	76%
Atlantijas lielgalvis	VII	1148	260	23%
Atlantijas lielgalvis	I, II, III, IV, V, VIII, IX, X, XI, XII, XIV	102	60	59%
Zilā jūras līdaka	II, IV, V	119	27	22%
Zilā jūras līdaka	III	25	1	5%
Zilā jūras līdaka	VI, VII	3137	3066	98%
Sarkanā zobaine	VI, VII, VIII	298	223	75%
Sarkanā zobaine	IX	1080	430	40%
Sarkanā zobaine	X	1136	1119	98%
Diegspuru vēdzeles	I, II, III, IV	36	5	14%
Diegspuru vēdzeles	V, VI, VII	2028	1545	76%
Diegspuru vēdzeles	VIII, IX	267	269	101%
Diegspuru vēdzeles	X, XII	63	36	57%